

**Datganiad Caethwasiaeth
Fodern
2019 -2020**

Datganiad Caethwasiaeth Fodern 2019-2020

Mae caethwasiaeth fodern yn drosedd ac yn ymyriad ar hawliau dynol. Mae gwahanol ffurfiau iddo, gan gynnwys caethwasiaeth, llafur gorfodol a masnachu pobl ar gyfer camfanteisio arnynt a gall gael effaith andwyol ar unigolion, teuluoedd a chymunedau ledled y byd.

Mae'r datganiad hwn yn amlinellu'r camau y mae Adra (Tai) wedi'u cymryd yn ystod blwyddyn ariannol Ebrill 2019 - Mawrth 2020 i leihau'r risgiau o unrhyw gysylltiad gydag arferion sy'n tanseilio egwyddorion diogelwch ac urddas ein cwsmeriaid, cydweithwyr a'n cadwyni cyflenwi.

Mae'r datganiad hwn yn mynegi ein hymrwymiad i wella ein harferion i fynd i'r afael â chaethwasiaeth fodern a masnachu mewn pobl yn ein gweithgareddau corfforaethol a'n cadwyni cyflenwi.

Cyflwyniad

Adra (Tai) yw cymdeithas dai fwyaf Gogledd Cymru, yn darparu bron i 6,300 o gartrefi ledled Gogledd Cymru i'r rheini sydd ag angen tai. Rydym ni'n darparu cartrefi a gwasanaethau fforddiadwy o ansawdd i'n tenantiaid gyda'r nod o warchod a datblygu diwylliant a threftadaeth y cymunedau yr ydym yn eu gwasanaethu.

Rydym yn gyfrifol am reoli a chynnal a chadw stoc tai amrywiol, sy'n cynnwys 400 o unedau tai gwarchod ar gyfer unigolion hŷn ac agored i niwed. Rydym yn rheoli nifer o gadwyni cyflenwi ar draws ein busnes i geisio cynorthwyo i adeiladu, rheoli, a chynnal ein cartrefi i safon uchel.

Mae Adra (Tai) wedi ymrwymo i gynnal ei fusnes mewn modd sy'n gyfrifol yn gymdeithasol yn unol â safonau moesegol priodol. Rydym wedi ymroi i weithredu gyda hygyrdd yn ein holl berthnasau busnes a gorfodi prosesau a mesurau effeithiol i sicrhau nad yw caethwasiaeth a masnachu mewn pobl yn digwydd yn unrhyw ran yn ein cadwyni cyflenwi. Mae Adra (Tai) yn sicrhau bod y lefel uchaf o hygyrdd yn cael ei gynnal drwy ein holl feysydd busnes drwy hyrwyddo ein gwerthoedd craidd:

- **Teg** – Rydym yn gweithredu'n deg ac yn ddiduedd, gan barchu urddas a hunaniaeth pawb
- **Atebol** – Rydym yn cymryd cyfrifoldeb dros ein penderfyniadau a'n gweithredoedd a chanfod atebion
- **Agored** - Gweithio a gwneud penderfyniadau yn ddibynadwy a thryloyw
- **Uchelgeisiol** – Rydym yn gorff egniol ac uchelgeisiol sy'n cefnogi arloesedd a chreadigrwydd, ac yn chwilio am gyfleoedd i gyfoethogi pob agwedd o'n busnes

Strwythur y Sefydliad a Busnes

I sicrhau llwyddiant Adra (Tai), mae'n hanfodol bod y sefydliad yn cael ei lywodraethu yn effeithiol er lles gorau ein cwsmeriaid. Mae gan Adra (Tai) Fwrdd Rheoli gyda 12 aelod; mae pedwar yn denantiaid Adra (Tai), chwech yn annibynnol, a dau wedi'u henwebu gan Gyngor Gwynedd. Mae'r Bwrdd a'i Bwyllgorau yn goruchwyllo tîm rheoli gweithredol Adra (Tai).

Mae Adra (Tai) yn cyflogi 315 staff, gan ddarparu bron i 6,300 o gartrefi ledled Gogledd Cymru. Mae'r rhan fwyaf o'n stoc yn dai anghenion cyffredin, mae hefyd yn cynnwys tai gwarchod a thai cefnogol.

Mae Adra (Tai) wedi cofrestru gyda Llywodraeth Cymru a chaiff ei reoleiddio ganddynt. Rydym wedi ein cofrestru, gyda rheolau elusennol, o dan y Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014.

Beth yr ydym wedi ei gyflawni yn y 12 mis diwethaf?

Yn ystod blwyddyn ariannol Ebrill 2019 - Mawrth 2020, mae Adra (Tai) wedi cymryd nifer o gamau rhagweithiol i ddiogelu rhag y risg o gaethwasiaeth fodern a masnachu pobl yn ein cadwyni cyflenwi. Er enghraifft:

- Rydym yn parhau i weithio ar Gynllun Gweithredu sy'n manylu ar y gweithgareddau y byddwn yn ymgymryd â hwy i weithredu pob un o'r ymrwymadau o fewn y Cod Ymarfer;
- Rydym yn parhau i adolygu a diweddarau ein prosesau caffael i sicrhau y rhoddir ystyriaeth i arferion cyflogaeth y cyflenwr.
- O fewn ein proses dendro, mae Caethwasiaeth Fodern a Chyflogaeth Foesebol wedi ymdreiddio fel ystyriaeth allweddol, yn ffurfio rhan o'n meini prawf dewis ac yn cael eu cynnwys yn ein cofrestr contractwyr ar gyfer pob tendr mawr.
- Rydym wedi parhau i bwysu ar ein cadwyn cyflenwi am bwysigrwydd talu o fewn 30 diwrnod ble mae anfonebau dilys wedi'u cyflwyno.
- Rydym wedi cyflawni lefel uwch o dryloywder yn ein cadwyn cyflenwi drwy rannu prosiectau gwella cyfalaf i gontractau llai sydd wedi'u pennu ar lefel mwy lleol.

Polisiâu

Mae Adra (Tai) yn gweithredu'r polisiâu canlynol sy'n berthnasol i'n gweithgarwch yn y maes yma:

- Cod Ymddygiad Staff
- Cod Ymddygiad Cyflenwr
- Cod Ymddygiad Aelodau Bwrdd
- Rheolau Gweithdrefnau Contractau
- Polisi Caffael Cynaliadwy
- Polisi Chwythu'r Chwiban
- Polisi Diogelu Grwpiau Agored i Niwed
- Polisi Urddas yn y Gwaith
- Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth
- Polisi Gwrth-lwgrwobrwyo a Gwrth-dwyll
- Polisiâu Iechyd a Diogelwch
- Polisi Recriwtio a Dewis
- Polisi Cam-drin Domestig
- Rheoliadau Ariannol
- Rheolau Sefydlog

Diwydrwydd dyladwy a Rheoli Risg

Mae Adra (Tai) yn ymwybodol bod y diwydiant adeiladu yn fwy agored i gaethwasiaeth fodern a masnachu pobl nac unrhyw sector arall, hyd yn oed ar gyfer y cwmnïau hynny sy'n gweithredu o fewn y DU yn unig. Gan ein bod yn comisiynu gwaith adeiladu a phrosiectau adnewyddu ar ein heiddo, rydym felly yn gweithredu mewn sector 'risg uchel'

Mae Adra (Tai) yn cyflwyno nifer o gamau i liniaru'r risg o gaethwasiaeth fodern neu fasnachu pobl wrth gyflenwi ei wasanaethau a chadwyni cyflenwi. Er enghraifft, gofynnir i bob contractwr ar Gofrestr o Gontractwyr Cymeradwy Adra (Tai) lofnodi Cod Ymarfer Cyflenwyr Adra (Tai) sy'n pennu'r safonau ymddygiad ac arfer a ddisgwylir gan ein Cyflenwyr a'u his-gontractwyr. Fel ar 31 Mawrth 2019, roedd 141 o gyflenwyr wedi llofnodi ein Cod, cynnydd nodedig ers y llynedd

Mae tendro contractau newydd yn cynnwys gofyniad bod cyflenwyr yn cydymffurfio â'r Ddeddf a pheidio â chymryd rhan mewn unrhyw weithgaredd sy'n groes i'r Ddeddf. Mae'r meini prawf yn parhau i gynnwys cwestiynau sy'n berthnasol i arferion cyflogi'r cyflenwr a chydymffurfiaid â'r Ddeddf. Yn benodol, mae pob contract newydd yn cynnwys y cymalau sy'n sicrhau bod cyflenwyr yn cydymffurfio â'r holl rwymedigaethau statudol mewn perthynas ag iechyd, diogelwch, lles, amgylchedd, caethwasiaeth fodern, hawliau a pherthnasau cyflogaeth, hawliau gwaith, hawliau dynol, a chydaddoldeb. Ymhellach i hyn, caiff Cod Ymddygiad Cyflenwyr Adra (Tai) ei gynnwys gyda phob cyfle newydd am gytundeb a gaiff ei gyhoeddi.

Mae Adra (Tai) wedi mabwysiadu polisi dim goddefgarwch at gaethwasiaeth fodern a masnachu pobl. Rydym yn cynnwys telerau contractiol yn neu gytundebau masnachol gyda chyflenwyr sy'n ei gwneud

yn ofynnol iddynt gydymffurfio nid yn unig gyda'r ddeddfwriaeth berthnasol, ond hefyd gyda darpariaethau penodol o ran sut y caiff unigolion eu trin.

Cadwyni Cyflenwi Adra (Tai)

Mae Adra (Tai) wedi nodi bod eu cadwyn cyflenwi yn un o'r priif feysydd o risg ac amlygiad i gaethwasiaeth fodern. Mae Cadwyn Gyflenwi Adra (Tai) yn canolbwyntio yn bennaf ar adeiladu, gwasanaethau proffesiynol, cyfleustodau a rheoli cyfleusterau. Yn 2019-2020, defnyddiwyd o gwmpas 400 o gyflenwyr unigol gennym ar draws amrediad eang o nwyddau, gwaith a gwasanaethau.

Caiff caffael Adra (Tai) ei lywodraethu gan y Rheolau Gweithdrefnau Contractau a'r Polisi Caffael Cynaliadwy, ynghyd â'r Drefn Dirprwyo, gyda'r naill a'r llall yn sicrhau bod contractau yn cael eu dyfarnu yn unol ag egwyddorion tegwch, tryloywder a thriniaeth gyfartal.

Mae Adra (Tai) wedi sefydlu perthnasau uniongyrchol gyda nifer o gyflenwyr sydd wedi'u lleoli yn y DU, ac nid oes gennym unrhyw gyflenwyr Haen 1 o'r tu allan i'r DU. Fel sefydliad, rydym wedi ymrwymo i gefnogi BBACh i ymgysylltu â phrosesau caffael, a thynnu'r rhwystrau a wynebir gan BBACh wrth gystadlu am gontractau.

Ein hamcan trwy bob cyfle i dendro, yw cyfrannu at ddatblygiad yr economi leol ac uchafu cyfleoedd i adfywio cymuned. Rydym hefyd yn trafod yn rhagweithiol gyda darparwyr gwasanaeth a'r gadwyn gyflenwi ynglŷn â mentrau cymdeithasol gyda'r amcan o greu cyfleoedd wedi eu targedu ar gyfer y cymunedau lle maent yn gweithio.

Hyfforddiant

Bydd Adra (Tai) yn cyflenwi Hyfforddiant Diogelu yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sy'n cynnwys meysydd allweddol fel deall eich rôl chi mewn perthynas â diogelu oedolion, plant a phobl ifanc, deall sut i amddiffyn, yn ychwanegol at adnabod mathau o niwed ac esgeulustod.

Rhaid i aelodau Tîm Caffael CCG gwblhau hyfforddiant y Sefydliad Siartredig Prynu a Chyflenwi ar gaethwasiaeth fodern a hawliau dynol.

Monitro Effeithlonrwydd

Mae Adra (Tai) yn deall pwysigrwydd asesu effeithiolrwydd ein dull o ymdrin gyda chaethwasiaeth fodern a masnachu pobl ac yn parhau yn ymrwymedig i sicrhau nad yw caethwasiaeth fodern a masnachu pobl yn digwydd yn ein cadwyni cyflenwi.

Byddwn yn adolygu ein polisïau a gweithdrefnau yn barhaus i ymgysylltu a hyfforddi staff ym mhob rhan o'r sefydliad i wella dealltwriaeth a thargedu meysydd o fewn ein busnes sydd fwyaf ar risg.

Beth yw ein cynlluniau ar gyfer y 12 mis nesaf?

Mae Adra (Tai) cydnabod bod angen gweledigaeth tymor -hir, bod yn rhaid cydlynu a chydweithio i oresgyn caethwasiaeth fodern a masnachu pobl.

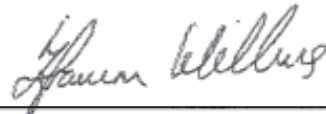
Byddwn yn parhau i adolygu ein proses mewnol i fonitro effeithiolrwydd ein gweithrediadau yn erbyn caethwasiaeth fodern a masnachu pobl.

Eleni, rydym yn bwriadu cwblhau'r camau gweithredu sy'n weddill sydd wedi'u cynnwys yn ein Cynllun Gweithredu 'Caethwasiaeth Fodern, sy'n ddogfen byw.

Yn ychwanegol at hyn, bydd aelodau o dîm caffael Adra ac unrhyw gydweithwyr perthnasol yn diweddarau eu gwybodaeth yn y maes yma drwy ymgymryd gyda hyfforddiant ar-lein Llywodraeth Cymru: 'Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi'.

Datganiad

Mae'r datganiad hwn wedi'i gymeradwyo gan Fwrdd Rheoli Adra (Tai) a chaiff ei wneud yn unol ag adran 54(1) o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015.

Mark Jones

Ffrancon Williams

Cadeirydd y Bwrdd

Prif Weithredwr